

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lipca 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa B. F. i E. N.

przeciwko A. C.-T. i K. T.

z udziałem interwenienta ubocznego po stronie pozwanych - Skarbu Państwa Starosty P.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 lipca 2010 r.,

zażalenia powódek

na postanowienie Sądu Okręgowego w P. z dnia 16 października 2009 r., sygn. akt II Ca (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Powódki B. F. i E. N. wniosły zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w P. z dnia 16 października 2009 r., którym Sąd ten odrzucił ich zażalenie na swoje postanowienie z dnia 16 września 2009 r. Tym ostatnim orzeczeniem została odrzucona skarga kasacyjna powódek od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 8 maja 2009 r.

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Okręgowy wyjaśnił, że przyczyną odrzucenia zażalenia powódek było jego nienależyte opłacenie. Powódki,

reprezentowane przez adwokata, wraz z zażaleniem złożyły wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, jednakże nie dołączyły do niego oświadczenia zawierającego szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania według wzoru, o którym mowa w art. 102 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594). W konsekwencji wniosek został zwrócony, wobec czego nie wywołał żadnych skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z jego wniesieniem do sądu. Oznacza to, że nie przerwał terminu do uiszczenia opłaty sądowej. Tym samym zażalenie powódek traktować należało jako nieopłacone. Zgodnie zaś postanowieniem art. 130² § 3 k.p.c. zażalenie wniesione m. in. przez adwokata, od którego należało uiścić opłatę w wysokości stałej lub stosunkowej, obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia, podlega odrzuceniu bez wezwania w sytuacji, kiedy opłata ta nie została uiszczona.

Powódki zaskarżyły postanowienie z dnia 16 października 2009 r. w całości, zarzucając mu naruszenie art. 102 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz art. 130² § 3 k.p.c., przez ich niewłaściwą interpretację. W konkluzji wniosły o uchylenie w całości tego postanowienia.

Sąd Najwyższy, zważył co następuje:

Zgodnie z art. 102 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powinno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów. Oświadczenie sporządza się według ustalonego wzoru; jeżeli oświadczenie nie zostało złożone albo nie zawiera wszystkich wymaganych danych, zastosowanie znajduje art. 130 k.p.c. Jednakże wniosek o zwolnienie od kosztów strony reprezentowanej przez adwokata lub radcę prawnego, złożony bez dołączenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 2, przewodniczący zwraca bez wzywania o uzupełnienie jego braków formalnych.

Powódki do wniosku o zwolnienie ich od kosztów sądowych nie dołączyły oświadczenia, o którym mowa w art. 102 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Powołały się jedynie na swoje oświadczenia złożone wcześniej (w grudniu 2008 r.), podnosząc, że w oświadczeniach tych nie zaszły istotne zmiany, a dane tam zawarte są nadal aktualne.

Zarzut powódek, wedle którego doszło do naruszenia art. 102 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, nie może odnieść

skutku. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono już, że ogólne odwołanie się do złożonego we wcześniejszym etapie postępowania wniosku nie może zastąpić obligatoryjnego oświadczenia o stanie majątkowym, o jakim mowa w art. 102 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Nie można bowiem domniemywać, że złożone wcześniej oświadczenie pozostaje aktualne także w chwili ubiegania się o zwolnienie od opłaty od środka zaskarżenia wniesionego w późniejszym terminie, zwłaszcza w sytuacji, kiedy same powódki nie potwierdziły, iż w ich sytuacji nie zaszły żadne zmiany, a tylko, że nie były to zmiany istotne. W konsekwencji złożone wcześniej oświadczenie nie może być uznane za miarodajne dla oceny aktualnego stanu rodzinnego, majątku, dochodów i źródeł utrzymania osób ubiegających się o zwolnienie od kosztów (por. na przykład postanowienie SN z dnia 6 października 2006 r., V CZ 65/06 – niepubl. oraz postanowienie SN z dnia 20 lipca 2007 r., I CZ 84/07 – niepubl.), ponieważ nie pozwala sądowi na zweryfikowanie w oparciu o merytoryczne dane trafności oceny powódek, że zmiany ich sytuacji majątkowej są nieistotne z punktu widzenia przesłanek zwolnienia od kosztów sądowych.

Sąd Okręgowy w P. nie naruszył także przepisu art. 130² § 3 k.p.c., przez jego niewłaściwą interpretację. W orzecznictwie Sądu Najwyższego zdecydowanie przeważa pogląd, że zwrot wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, wniesionego wraz z pismem podlegającym opłacie przez profesjonalnego pełnomocnika uzasadnia przyjęcie, że pismo to nie zostało opłacone i - w rezultacie powinno - skutkować jego odrzuceniem (por. np. postanowienie SN z dnia 25 stycznia 2007 r., V CZ 114/06 – niepubl. oraz postanowienie SN z dnia 6 października 2006 r., V CZ 65/06 – niepubl.). Pogląd ten podziela także skład rozpoznający niniejszą sprawę.

W konsekwencji na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. Sąd Najwyższy oddalił zażalenie.